

**NASDAQ
STOCKHOLM
ÖVERVAKNING AV
REGELBUNDEN
FINANSIELL
INFORMATION 2015**

Sammanfattning	3
Om rapporten och börsens uppdrag.....	4
Organisation och metod för granskningen	5
Bedömning, påföljder och tillsynsåtgärder.....	5
Rapportering och uppföljning	7
Urval	7
Kvalitetsförbättring av upplysningar i finansiella rapporter	9
Europeiskt samarbete.....	11
Fokusområden för årsredovisningar 2015.....	12
Resultat av årets granskning	13
Disciplin- och kritikärenden	14
Påpekanden	17
Övriga kommentarer	24

SAMMANFATTNING

Nasdaq Stockholm AB ("Börsen") är genom lag ålagd att bedriva övervakning av finansiell information från bolag med värdepapper upptagna till handel på Nasdaq Stockholm. Granskningen 2015 har omfattat finansiella rapporter från 85 (2014:91) bolag samt merparten av de delårsrapporter som har publicerats av samtliga noterade bolag. Granskningen har i första hand skett i förhållande till bestämmelserna i IAS-förordningen och årsredovisningslagen.

Liksom föregående år så har årets genomgång i första hand genererat kritik och påpekanden avseende IAS 36 *Nedskrivningar* och IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*. Börsen konstaterar att upplysningar om nedskrivning fortfarande utgör merparten av bristerna varför dessa kommer att prioriteras vid nästa års granskning. Brister i IAS 1 avser dels klassificering av lån och dels bristfälliga upplysningar om varför presentation eller jämförelsetal har ändras. Antalet bolag som tilldelades påpekanden är något högre (17 att jämföra med 12 ifjol). Någon enskilt orsak till detta är svår att hitta men en möjlig förklaring är att antalet bolag där föregående granskning ligger längre tillbaka i tiden har varit något större än tidigare. Cirka 70 % av granskningen avslutades med "Övriga kommentarer", vilket bekräftar att emittenternas finansiella rapporter håller bra kvalitet, även om det ibland finns förbättringspotential.

Som Nasdaq tidigare refererat till har Regeringen under 2013 tillsatt en utredning för att ta fram förslag till hur tillsynen över emittenters finansiella redovisning bör organiseras framdeles. I slutet av 2014 föreslog utredningen, i korthet, att ansvaret för att utöva denna tillsyn skulle överföras från marknadsplatserna till Finansinspektionen. Finansdepartementet har sedan dess meddelat att något lagförslag inte kunnat utarbetas i tid för den föreslagna tidpunkten och att en förändring tidigast kan förväntas ske per årsskiftet 2017/2018.

Många marknadsaktörer är överens om att upplysningarna i de finansiella rapporterna kan förbättras. Det har bland annat lyfts fram att det krävs för många upplysningar och att upplysningskraven uppfylls med allmänt hållen och intetsägande information i fall där mer företagsspecifika upplysningar skulle behöva lämnas. De första ändringarna av IASB:s "*Disclosure Initiative*" är offentliga¹, men ännu inte antagna av EU. Även om ändringarna ännu inte är antagna rekommenderar Börsen att alla noterade bolag överväger de möjligheter som de kommande ändringarna erbjuder redan vid årsredovisningen för 2015.

ESMA:s rapport över prioriterade tillsynsområden² publicerades i november 2015 och anger följande fokusområden inför granskning av årsredovisningar för 2015:

- marknadsklimatets inverkan på de finansiella rapporterna (t.ex. lågränteläget, exponering av valutakursrisker och volatilitet i råvarupriser);
- rapport över kassaflöden och tillhörande upplysningar (IAS 7);
- värdering till verkligt värde och tillhörande upplysningar (IFRS 13).

Stockholm, 21 december 2015

¹ *Amendments to IAS 1 Disclosure Initiative, December 2014, effective date 1 January 2016*

² *Public Statement European common enforcement priorities for 2015 financial statements, ESMA/2015/1608.*

OM RAPPORTEN OCH BÖRSENS UPPDRAG

Nasdaq Stockholm AB ("Börsen") är genom lag ålagd att bedriva övervakning av regelbunden finansiell information från bolag med värdepapper upptagna till handel på Nasdaq Stockholm. Detta följer av bestämmelser i 16 kapitlet i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ("LVM"). Övervakningsuppgifterna består i att kontrollera att den regelbundna finansiella informationen upprättas i tid och att den är upprättad i enlighet med de bestämmelser som gäller, såsom IFRS och Årsredovisningslagen ("ÅRL"). Syftet med övervakningen är att skydda investerare och främja allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden, genom att bidra till en ökad öppenhet i den finansiella informationen. Finansinspektionen ("FI") är behörig myndighet för redovisningstillsynen och har meddelat föreskrifter i 5 kap. FFFS 2007:17 om hur övervakningen ska bedrivas. FI ska övervaka att börserna uppfyller sin skyldighet att ha en väl fungerande övervakningsfunktion.

Börsen deltar tillsammans med Finansinspektionen och NGM³ i den internationella samordningen av redovisningstillsynen av noterade bolag inom EU. Detta arbete bedrivs inom ramen för ESMA⁴. Börsen deltar i de av ESMA regelbundet anordnade möten mellan tillsynsmyndigheterna, European Enforcers Coordination Sessions ("EECS"). Samarbetet syftar till att främja en enhetlig tillämpning av IFRS-standarderna samt en enhetlig tillsyn.

Som en del av ovanstående uppdrag ska Börsen varje år lämna en slutrapport över den granskning som Börsen har genomfört under året och vad denna har resulterat i. Börsen publicerar sin slutrapport innan årsskiftet för att ge de noterade bolagen möjlighet att anpassa sin kommande redovisning utifrån de synpunkter som övervakningen har genererat. En preliminär iakttagelseskrivning skickades redan den 6 oktober 2015 till alla noterade bolag.

De iakttagelser som beskrivs i denna rapport baseras på konstaterade brister i enskilda bolag. Eftersom Börsen endast undersöker ett urval av årsredovisningarna kan motsvarande brister även förekomma hos andra bolag. Börsen gör alltid en väsentlighetsbedömning av den aktuella bristen vilket påverkar Börsens slutliga ställningstagande samt behovet av åtgärder från bolagets sida.

Vilken information som är väsentlig i slutändan är i högsta grad bolagsspecifik och det går därför inte att göra generella tolkningar av börsens iakttagelser. En avvikande iakttagelse i ett litet bolag eller i en viss bransch kan vara av väsentlig betydelse medan en motsvarande iakttagelse i ett annat bolag, verksamt i en annan bransch eller med annan storlek, kan vara uppenbart oväsentlig. Syftet med en vidare spridning av denna rapport är att underlätta för bolagen att utveckla och förbättra sin externa informationsgivning. Det är upp till det enskilda bolaget att bestämma om börsens iakttagelser kan eller bör påverka bolagets finansiella rapporter om bolaget inte har varit med i årets undersökning.

Iakttagelserna i rapporten har tidigare redovisats vid ett seminarium anordnat av börsen den 11 december 2015. Det är glädjande att antalet deltagare visar en stigande trend. Presentationsmaterialet från detta tillfälle finns på börsens webbplats, under avsnittet redovisningstillsyn⁵. En engelsk sammanfattning av rapporten kommer att lämnas till det europeiska EECS och även finnas tillgänglig på börsens hemsida.

Som Nasdaq tidigare refererat till har Regeringen under 2013 tillsatt en utredning för att ta fram förslag till hur tillsynen över emittenters finansiella redovisning bör organiseras framdeles. I slutet av 2014 föreslog utredningen, i korthet, att ansvaret för att utöva denna tillsyn skulle överföras från marknadsplatserna till Finansinspektionen. Den tidpunkt utredningen föreslog för övergången var årsskiftet 2015/2016. Finansdepartementet har sedan dess meddelat att något lagförslag inte kunnat utarbetas i tid för den föreslagna tidpunkten och att en förändring tidigast kan förväntas ske per

³ Nordic Growth Market

⁴ European Securities and Markets Authority

⁵ Se sista sidan angående hänvisning till webbplats.

årsskiftet 2017/2018. Det är således fortsatt marknadsplatserna som hanterar denna tillsyn och de företag vars instrument tagits upp till handel på Nasdaq Stockholm kommer även under 2016, samt med största sannolikhet 2017, att ha kontakt med Nasdaq Stockholm i detta sammanhang.

ORGANISATION OCH METOD FÖR GRANSKNINGEN

Övervakningen av finansiell rapportering hanteras av Börsens bolagsövervakning. För att kunna hålla hög kvalitet på granskningen anlitar Börsen även extern expertis. Deras åtaganden är reglerade i särskilda avtal avseende omfattning, kostnad, intressekonflikter och tystnadsplikt. Det är dock alltid Börsen som bedömer och tar beslut i varje enskilt ärende samt sköter kommunikationen med de bolag som omfattas av granskningen.

Granskningen omfattar de bolag som har överlåtbara värdepapper upptagna till handel på Nasdaq Stockholm och som inte utgör undantag enligt 16 kap., 2-3§ LVM. Börsen granskar årsredovisningar samt i tillämplig omfattning, delårsrapporter och bokslutskommunikéer. Granskningen sker löpande men utgår i väsentlig omfattning från en årlig urvalsprocess (se nedan). De bolag som ingått i årets urval erhöi i mars 2015 ett brev från Börsen med information om att bolagets årsredovisning skulle granskas utifrån bestämmelserna i IFRS och ÅRL.

Granskningen av den finansiella informationen görs av intern eller extern redovisningsexpertis. Börsen sammanställer de iakttagelser och frågor som granskningen genererar och det granskade bolaget ombeds därefter kommentera dessa. Normalt beaktas inte klart oväsentliga upplysningsbrister i granskningen. Det kan dock inte alltid bedömas om utelämnade upplysningar är i överensstämmelse med IFRS. Börsen har i sådana fall bett bolagen att redogöra på vilka grunder som de har valt att utelämna upplysningarna. Börsen har noterat att Bolag mer än tidigare har lämnat information om varför viss information har bedömts som oväsentlig, vilket är en positiv utveckling.

BEDÖMNING, PÅFÖLJDER OCH TILLSYNSÅTGÄRDER

Baserat på ovanstående korrespondens gör Börsen en bedömning i vilken mån bolaget har agerat i strid mot gällande regelverk samt graden av överträdelse, framförallt kopplad till investerarnas möjlighet att värdera bolagets verksamhet med hjälp av den finansiella informationen. Vid denna bedömning tar Börsen även hjälp av tidigare beslut i EECS interna gemensamma databas för registrering av viktiga beslut som fattas inom ramen för redovisningstillsynen i alla EU-medlemsländer. Börsen diskuterar i vissa fall även tillämpning inom EECS innan ett beslut tas (se sidan 11 för mer information om den europeiska samordningen av redovisningstillsyn).

Utgångspunkten i efterlevnaden av IFRS är bestämmelsen om väsentlighet som följer av IAS 8 punkt 5. Där anges att utelämnanden eller felaktigheter i redovisade poster är väsentliga om de, var för sig eller gemensamt, kan påverka de ekonomiska besluten som användaren fattar på basis av de finansiella rapporterna. Väsentligheten beror således på storleken och karaktären på de brister som har konstaterats. Med utgångspunkt från väsentlighetskriterierna kategoriseras den slutliga bedömningen och de påföljder som den aktuella avvikelser eller bristen resulterar i enligt följande:

- Kategori 1, Ingen anmärkning och/eller notering av mindre väsentlig art (Övriga kommentarer)
- Kategori 2, Påpekande
- Kategori 3, Kritik
- Kategori 4, Prövning av Disciplinnämnden

Kategori 1, Ingen anmärkning/Övriga kommentarer, innebär att ärendet avslutas utan anmärkning. Börsen kan dock delge bolaget noteringar av mindre väsentlig art i form av övriga kommentarer.

Dessa ska dock enbart utgöra ett stöd för bolagets fortsatta redovisningsarbete och kräver inga åtgärder i förhållande till Börsen.

Kategori 2, Påpekande, går något längre än de bestämmelser som framgår av Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2007:17) där det endast finns en nivå, s.k. överträdelser. Bakgrunden till att börsen tillämpar en nivå med påpekande grundar sig i att det enligt Börsens erfarenhet ofta finns brister avseende gällande upplysningskrav. Påpekande innebär att Börsen har noterat brister som inte är oväsentliga, men inte har den dignitet att det motiverar åtgärder enligt kategorierna 3 eller 4.

Kategori 3, Kritik, används när bristen bedöms som väsentlig och kan antas påverka investerarnas möjlighet att värdera bolaget eller dess finansiella ställning. Ärenden som avslutas med kritik publiceras i anonym form på börsens hemsida.

En slutskrivelse kan innehålla såväl påpekanden som kritik men kategoriseras utifrån den allvarligaste bedömningen.

Om överträdelsen bedöms som särskilt allvarlig, bedöms medföra skada för investerarna eller på annat sätt kan anses skada marknadens förtroende, lämnas ärendet över till Disciplinnämnden, kategori 4. Innan ett sådant överlämnande sker ska bolaget ges tillfälle att yttra sig över det anmärkningspåstående som börsen har för avsikt att rikta mot bolaget inför Disciplinnämnden.

Emedan de ovan beskrivna påföljderna följer av Börsens regelverk för emittenter ska också lämpliga åtgärder vidtas för att säkerställa att väsentligt oriktiga uppgifter justeras eller rättas samt kommuniceras till marknaden. Beroende på överträdelsens art och väsentlighet kan därför Börsen eller Disciplinnämnden;

- uppmana bolaget att anpassa sin redovisning i kommande årsredovisning,
- begära att bolaget går ut med en särskild rättelse, antingen i separat pressmeddelande eller i den kommande finansiella rapporteringen (nästa delårsrapport), eller
- i de fall överträdelsen påverkar marknadens bedömning av bolaget eller riskerar att skada investerare, begära att redan lämnad finansiell information omgående rättas och eventuellt⁶ publiceras på nytt.

De två sistnämnda kategorierna sker vanligtvis i kombination med påföljderna kritik eller disciplinär åtgärd enligt kategori 3 eller 4.

Tillsynsåtgärder	Påföljder
Väsentliga avvikelser	
Nya finansiella rapporter	Disciplinärende, Kritik
Särskild rättelse	Disciplinärende, Kritik
Rättelse i framtida rapporter	Påpekande, Kritik
Oväsentliga avvikelser	
Informera bolaget	Övriga kommentarer

⁶ På grund av tidigare rättsfall är det oklart om en ny årsredovisning får upprättas.

RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

I samband med att Börsen avslutar ett ärende med kritik (kategori 3) eller beslutar om att inleda ett disciplinärende (kategori 4) med efterföljande beslut underrättas Finansinspektionen. Beslut enligt kategori 3 publiceras i anonymiserad form på Börsens webbplats. Beslut enligt kategori 4 offentliggörs som börsmeddelande och publiceras på Börsens webbplats.

Uppföljning av synpunkter från tidigare granskning görs enligt följande:

- Kategori 1, ingen uppföljning sker.
- Kategori 2, Börsen följer upp påpekanden i kommande årsredovisning.
- Kategori 3, begär Börsen rättelse ska detta följas upp i kommande finansiell rapportering eller i enlighet med de kriterier som begäran omfattar. I övriga fall följer Börsen upp synpunkterna i kommande årsredovisning.
- Kategori 4, begär Börsen omedelbar rättelse ska detta följas upp innan ärendet avslutas. Beroende på ärendet och sanktionens art ska bolaget inkomma med åtgärdsplan som Börsen följer upp i nästa års granskning.

URVAL

Den population av bolag som har granskats under 2015 baseras på ett risk- och rotationsbaserat urval i enlighet med ESMA:s riktlinjer om tillsyn över finansiell information i Europa⁷. Det rotationsmässiga (slumpmässiga) urvalet ska säkerställa att alla bolag i regel granskas inom en femårsperiod. Det rotationsmässiga urvalet bestäms i mars varje år.

Det riskbaserade urvalet sker fortlöpande och baseras i stor utsträckning på iakttagelser och noteringar i samband med Börsens löpande informationsövervakning och genomgång av de noterade bolagens periodiska finansiella information. De iakttagelser som görs i granskningen är ofta direkt kopplade till redovisningsfrågor, så som avsättningar, nedskrivningar, förvärv och jämförelsestörande poster. Andra faktorer som kan styra det riskbaserade urvalet är finansiella problem, väsentliga verksamhetsförändringar, stora ägarförändringar, stort medialt intresse, uppseendeväckande hög värdering eller generella brister i bolagens informationsgivning. Börsen kan också välja att granska avgränsade områden för ett bredare urval av bolag, t.ex. inom en viss bransch.

Börsen gör även en uppföljning av nyligen noterade bolag (s.k. ettårsuppföljning). I denna uppföljning ingår en genomgång av den finansiella rapporteringen vilket följs upp i Börsens redovisningsövervakning. Även denna uppföljning kan vara anledning att låta ett bolag ingå i riskurvalet.

Utöver ovanstående urval följer börsen upp föregående års granskningar som avslutades med kritik eller påpekande för att säkerställa att bolagen har beaktat börsens synpunkter i sin nästkommande årsredovisning.

ESMA:s riktlinjer skiljer på en fullständig granskning (*unlimited scope examination*) och en riktad granskning (*focused examination*) av finansiella rapporter. En fullständig granskning innebär att hela innehållet i den finansiella informationen granskas för att identifiera frågor/områden som kräver närmare analys och för att bedöma huruvida den finansiella informationen uppfyller kraven i det relevanta finansiella informationen. En riktad granskning innebär att granskningen omfattar fördefinierade och avgränsade områden/frågor i den finansiella informationen. Exempel på det sistnämnda är bolag där endast nedskrivning av goodwill har varit föremål för granskning.

⁷ "ESMA Guidelines on the enforcement of financial information" (ESMA/2014/807), i den svenska översättningen "ESMA Riktlinjer om tillsyn över finansiell information" (ESMA/2014/1293sv).

För att ett ärende ska omfattas av någon av ovanstående definitioner av granskning och därmed inkluderas i statistiken nedan krävs att Börsen har kommunicerat sina iakttagelser och bedömningar till Bolaget, vanligtvis skriftligen. Detta medför att Börsens uppföljning av nyligen noterade Bolag (årsuppföljning) och genomgång av periodiska finansiella rapporter enbart ingår i nedanstående statistik om de medför frågor eller synpunkter från Börsen. Uppföljning av kritikärenden och påpekanden från 2014 definieras som en riktad granskning. Av nedanstående tabell framgår antalet granskade bolag under 2015 jämfört med föregående år:

	2015	2014	2013
Fullständig granskning	53	54	37
Riktad granskning	32	37	57
(varav uppföljning tidigare år)	(17)	(19)	(28)
Total	85	91	94
Ej avslutad per 31 december	5	3	0
Avslutade	80	88	94

Följande bolag har granskats inom ramen för övervakningen 2015 (exklusive bolag som har följts upp från föregående år):

Fullständig granskning	Fullständig granskning (forts)	Riktad granskning
Akademiska Hus AB (obligationsemittent)	OEM International AB	Acando AB
Atlas Copco AB	PA Resources AB	Beijer Electronics AB
Bactiguard Holding AB	PartnerTech AB	Betsson AB
Beijer Ref AB	Prevas AB	BioInvent International Aktiebolag
Diös Fastigheter AB	Ratos AB	Biotage AB
East Capital Explorer AB	Rottneros AB	Elekta AB
AB Electrolux	AB Sagax	Eniro AB
AB Fagerhult	Sandvik AB	FastPartner AB
Fysikhuset i Stockholm KB (Obligationsemittent)	Seamless Distribution AB	Getinge AB
AB Geveko	Skanska AB	Husqvarna Aktiebolag
Haldex AB	Skanska Financial Services AB (obligationsemittent)	Karolinska Development AB
H & M Hennes & Mauritz AB	AB SKF	Peab AB
Hexpol AB	Studsvik AB	Sefyr Värme AB (obligationsemittent)
Holmen AB	Svedberg i Dalstorp AB	Sensys Gatso Group AB
Lammhults Design Group AB	Svolder AB	Venue Retail Group AB

Forts. Fullständig granskning	Fullständig granskning (forts)	Riktad granskning
Lundin Mining Corporation	Systemair AB	
Meda AB	AB Traction	
Midsona AB	TradeDoubler AB	
Modern Times Group MTG AB	Uniflex AB	
MultiQ International AB	VBG Group AB	
NCC AB	Wihlborgs Fastigheter AB	
NCC Treasury AB (obligationsemitent)	Vitrolife AB	
Net Insight AB	AB Volvo	
Nordic Mines AB	Vostok New Ventures AB	
Nordic Service Partners Holding AB	XANO Industri AB	
NOTE AB	Investment AB Öresund	
AB Novestra		

KVALITETFÖRBÄTTRING AV UPPLYSNINGAR I FINANSIELLA RAPPORTER

Många marknadsaktörer är överens om att upplysningarna i de finansiella rapporterna kan förbättras. Det har bland annat lyfts fram att det krävs för många upplysningar och att upplysningskraven uppfylls med allmänt hållen och intetsägande information i fall där mer företagsspecifika upplysningar skulle behöva lämnas. De första ändringarna av IASB:s ”*Disclosure Initiative*” är offentliga⁸, men ännu inte antagna av EU. Även om ändringarna ännu inte är antagna rekommenderar Börsen att alla noterade bolag överväger de möjligheter som de kommande ändringarna erbjuder redan vid årsredovisningen för 2015.

Ändring avser IAS 1, *Utformning av finansiella rapporter*, och Börsen vill särskilt lyfta fram punkterna 30A avseende svårigheter att identifiera väsentliga uppgifter bland mer oväsentliga⁹ och punkt 31 som anger att en upplysning inte är obligatorisk om informationen i denna upplysning inte är väsentlig. IAS 1, punkt 113 har som utgångspunkt att bolaget ska beakta begriplighet och jämförbarhet av finansiella rapporter vid fastställande av hur information presenteras i noterna. Det finns redan idag bra årsredovisningar från bolag i Sverige eller i samma bransch inom EU-området som visar hur strukturen kan förbättras. Inom ESMA arbetar en särskild grupp med dessa frågor, *Disclosure Project Group*, i vilken Börsens representant ingår. Informationen i detta avsnitt är delvis baserad på utfallet av projektgruppens arbete som under hösten har publicerats¹⁰ av ESMA.

För att möjliggöra en förbättrad kvalitet i de upplysningar som ingår i bolagens finansiella rapporter krävs en tidig planering och insats av respektive bolags högsta ledning. Utifrån diskussionerna i

⁸ *Amendments to IAS 1 Disclosure Initiative, December 2014, effective date 1 January 2016*

⁹ “(...) obscuring material information with immaterial information (...)”

¹⁰ *Public Statement Improving the quality of disclosures in the financial statements* (27 October 2015, ESMA/1609) - dokumentet finns tillgänglig på Börsens hemsida.

Disclosure Project Group rekommenderar Börsen att följande utgångspunkter bör övervägas när upplysningar i de finansiella rapporterna utformas:

Var företagsspecifik. Upplysningarna bör fokusera på företagsspecifik information och undvika allmänt hållen information ("boiler plate"). IFRS är principbaserat, men Börsen har noterat att upplysningskraven ibland tillämpas som om det snarare skulle vara ett regelbaserat system. När IFRS tillämpas bör bolaget därför vara så specifikt som möjligt med hänsyn till den egna situationen. Allmänt hållen information i finansiella rapporter som inte är anpassad till bolagets specifika omständigheter ger ingen information eller information av ringa värde för användaren. Till exempel bör ett bolag kunna identifiera de väsentliga redovisningsprinciperna, d.v.s. de som är väsentliga eller unika för bolagets affärsprocess, där IFRS tillåter alternativ eller där viktiga bedömningar måste göras vid urval eller tillämpning av dessa principer. Börsen har i årets granskning bl.a. noterat att beskrivningen av redovisningsprinciper för intäktsredovisning i många fall är samma oavsett affärsverksamhet utan att sannolika skillnader i exempelvis leveranssätt och villkor framgår. Granskningen har även noterat att ett antal bolag använder sig av intetsägande eller ospecifika beskrivningar av de bedömningar som företagsledningen gjort vid tillämpning av olika redovisningsprinciper (IAS 1, punkt 122).

Väsentlighet är dock inte bara ett kvantitativt kriterium utan även kvalitativt. En viss specifikation av kostnader kan exempelvis vara nödvändig för att förstå bolagets verksamhet, även om beloppen tillsynes inte är stora. Motsvarande överväganden gäller även vid information om närstående transaktioner där karaktären kan vara viktigare än själva beloppen.

Gör relevant information lätt tillgänglig. Relevant information är information som behövs för att kunna förstå bolagets resultat och ställning och som kan påverka en investerarens beslut. Investerare borde lätt kunna hitta relevant information i de finansiella rapporterna, t.ex. vilka de relevanta intäktsströmmarna är och deras bidrag till bolagets totala intäkter.

Väsentlighet. IFRS utgår från väsentlighetsprincipen, vilket bör innebära att informationen presenteras i olika detaljnivåer beroende på den relativa betydelsen av transaktionen, händelsen eller den specifika omständigheten. Effektiv tillämpning av väsentlighetsprincipen borde förbättra de finansiella rapporterna så att de blir tydliga och kortfattade. All relevant information ska finnas i de finansiella rapporterna enligt IFRS, men bolagen bör ta bort delar som inte längre behövs eller är oväsentliga. Exempelvis behöver upplysning om en redovisningsprincip inte vara med om den inte är tillämpligt för någon post i de finansiella rapporterna. Börsen har i vissa fall noterat att bolag citerar stora delar av IAS 39 utan att alla omnämnda finansiella instrument används.

Läsbarhet av finansiella rapporter. Finansiella rapporter ska vara så tydliga och kortfattade som möjligt men ändå innehålla all väsentlig information. Rapporterna ska också vara användarvänliga och bolaget bör därför verka för att användaren vägleds genom informationen så att mer väsentlig information inte riskeras att förbises av användaren. Relevant information ska därför, om möjligt, inte sammanblandas med större mängder mer oväsentlig information. För att säkerställa översiktligheten och läsbarheten bör vissa bolag överväga att omstrukturera sina finansiella rapporter genom, att om möjligt, använda hänvisningar och anpassa layouten så att informationen blir kortfattad och tydlig.

Konsekvent utformning av finansiell information. Finansiella rapporter enligt IFRS publiceras vanligtvis tillsammans med andra dokument som förvaltningsberättelse eller delårsrapport. Användarna av dessa förväntar sig att informationen i dokument är konsekvent utformad. Börsen har noterat att vissa bolag, i sina delårsrapporter har ändrat jämförelsetal eller ändrat klassificering mellan kostnadsslags- och funktionsindelad resultaträkning jämfört med informationen i årsredovisningen. De upplysningar som i sådana fall krävs enligt IAS 1 punkterna 38, 41 och 45, inte minst motiveringen till dessa ändringar, saknas dock ibland.

Börsen kommer även i nästa års övervakning följa upp hur redovisningen utvecklas där tyngdpunkten kommer att ligga på relevanta och bolagsspecifika upplysningar.

EUROPEISKT SAMARBETE

Börsen deltar tillsammans med Finansinspektionen och NGM i den internationella samordningen av redovisningstillsynen av noterade bolag inom EU. Detta arbete bedrivs inom ramen för ESMA. Börsen deltar i de av ESMA regelbundna anordnade möten mellan tillsynsmyndigheterna, European Enforcers Coordination Sessions (EECS). Samarbetet syftar till att främja en enhetlig tillämpning av IFRS-standarderna samt en enhetlig tillsyn.

EECS har en gemensam databas för registrering av viktiga beslut som fattas inom ramen för redovisningstillsynen i alla EU-medlemsländer. En del av besluten i tillsynsdatabasen offentliggörs, så att marknadsdeltagarna ska få information om vad de europeiska tillsynsmyndigheterna har tagit ställning till i redovisningstillsynen. Under 2015 publicerades två utdrag ur databasen, "Extract from EECS's Database of Enforcement Decisions"¹¹. Börsen rekommenderar de noterade bolagen att även ta del av dessa beslut för att bedöma om besluten har påverkan på bolagets redovisning.

Som ett led i att koordinera tillsynen sker det en avstämning med ärenden i EECS:s databas inför att viktiga beslut fattas. Det kan noteras att en viss förskjutning har skett, från att diskutera beslut som redan har fattats till att diskutera alltför beslut inför att de ska fattas. Ett antal fall av Börsens ärenden har också diskuterats på EECS-möten innan beslut har tagits för att säkerställa att ärendet skulle bedömas på samma sätt av övriga tillsynsmyndigheter. Börsen rapporterar in överträdelse som avslutas med kritik eller avgörs av börsens Disciplinnämnd till databasen. I fall att fler beslut avser samma överträdelse förs dock inte alla individuella beslut in i enlighet med ESMA:s riktlinjer. Vid skrivandet av denna rapport har totalt 19 (2014: 17) ärenden, inom ramen för Börsens tillsyn sedan 2008, rapporterats in till EECS:s databas.

Börsen har under 2015 deltagit på alla nio EECS-möten samt varit aktiv i projektgruppen för Disclosures. EECS har träffat representanter för IFRS Interpretation Committee ("IFRS IC") under två möten för att diskutera mer komplexa frågeställningar där specifik vägledning i IFRS saknas eller där det finns olika tolkningar. I en del fall har diskussionen resulterat i en formell förfrågan från ESMA att ta upp ärendet på IFRS IC:s agenda. EECS deltar i många fall i konsultationer (så kallade "outreach activity") från IFRS IC genom att lämna information om hur vissa händelser eller transaktioner redovisas i praktiken inom EEA området.

ESMAs ansvar för de reglerade marknaderna medför att även att andra dokument publiceras som kan påverka de noterade bolagen. Under 2015 publicerade två sådana:

- *Opinion – Application of the IFRS requirements in relation to the recognition of contributions to Deposit Guarantee Schemes in IFRS accounts*¹², som behandlar hur, främst finansiella företag ska redovisa inbetalningsförpliktelser till EUs system för bankgarantier.
- *ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures*¹³, som i den svenska versionen (ESMA/2015/1415sv) publicerades den 5 oktober och behandlar alternativa nyckeltal. Denna riktlinje börjar gälla för obligatorisk information och prospekt som publiceras efter den 3 juli 2016. Obligatorisk information är all information som emittenten är skyldig att offentliggöra enligt 17 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

¹¹ 17th Extract from EECS's Database of Enforcement (21 July, ESMA/2015/1135) och 18th Extract from EECS's Database of Enforcement (25 November, ESMA/2015/1777). Dokumenten är tillgängliga på ESMA:s webbplats, www.esma.europa.eu och även på börsens webbplats.

¹² 25 September, ESMA/2015/1462

¹³ 30 June, ESMA/2015/1057

ACTIVITY REPORT 2014

ESMA publicerar årligen en sammanfattning av tillsynen över regelbunden finansiell information, baserad på aktiviteter inom EECs. Rapporten¹⁴ avseende 2014, som avser övervakningen av de finansiella rapporterna för 2013, publicerades den 31 mars 2015. Av rapporten framgår bland annat att tillsynen inom hela EU-området har resulterat i följande tillsynsåtgärder:

- Ny (ändrad) årsredovisning, 21 (2013: 18) fall.
- Offentliggörande av korrigerad information, 90 (2013: 152) fall.
- Ändring i framtida finansiella rapporter, 195 (2013: 324) fall.

ESMA publicerar årligen, sedan 2012, en rapport över prioriterade tillsynsområden "*European Common Enforcement Priorities*". I årets rapport lämnas nu för andra gången även kvantitativa uppgifter om utfallet av tidigare års granskningar. Uppföljning har skett genom att de nationella tillsynsmyndigheterna har rapporterat in resultat för ett urval av 176 undersökningar (inklusive ett antal från Sverige). I 42 fall resulterade dessa undersökningar i tillsynsåtgärder: 10 åtgärder avsåg kategorin "*public corrective notes*" och 32 åtgärder avser ändringar som ska genomföras i nästa årsredovisning. De flesta tillsynsåtgärderna avsåg brister i tillämpning av IAS 36, *Nedskrivningar* (27 av 42), följt av brister i tillämpning av IFRS 13, *Värdering till verkligt värde* (19 av 42).

FOKUSOMRÅDEN FÖR ÅRSREDOVISNINGAR 2015

ESMA:s rapport över prioriterade tillsynsområden¹⁵ publicerades i november 2015 och anger följande fokusområden inför granskning av årsredovisningar för 2015:

- marknadsklimatets inverkan på de finansiella rapporterna (t.ex. lågränteläget, exponering av valutakursrisker och volatilitet i råvarupriser);
- rapport över kassaflöden och tillhörande upplysningar (IAS 7);
- värdering till verkligt värde och tillhörande upplysningar (IFRS 13).

Därutöver rekommenderar ESMA att emittenter och revisorer tar del av ESMA:s dokument om kvalitetsförbättring av upplysningar (se sid. 9) vid framställning eller revision av de kommande årsredovisningarna.

Det första området kan inte direkt kopplas till en IFRS. I ESMA:s dokument beskrivs hur situationen på de finansiella marknaderna kan påverka behovet av information i de finansiella rapporterna. Betydande fall i råvarupriser och referensräntor, ökad marknadsvolatilitet och kraftiga valutafluktuationer är exempel på faktorer som har påverkat förhållandena på de finansiella marknaderna under året. Vidare har makroekonomiska förhållanden i vissa länder försämrats i sådan grad att dessa länder har vidtagit åtgärder som begränsat det fria flödet av kapital. ESMA utgår ifrån att bolagen anpassar sin informationsgivning och lämnar mer (detaljerat) information för att tydliggöra vilka effekter dess omständigheter har på bolagets risker eller hur de påverkar bolagets antaganden och bedömningar. ESMA påminner om att IAS 1, punkterna 122 och 125 kräver upplysning om de viktiga bedömningar och antaganden vid tillämpning av bolagets redovisningsprinciper. Bolag ska därutöver upplysa om viktiga källor till osäkerhet i uppskattningarna om det finns betydande risk att för en väsentlig justering av de redovisade värdena under nästkommande räkenskapsår.

Det nuvarande ränteläget med låga eller negativa räntor påverkar indata i olika beräkningar, såsom diskonteringsräntan i exempelvis IAS 36 *Nedskrivningar*, IAS 37 *Avsättningar* och IAS 19 *Ersättningar till anställda*. Även andra verkligt-värdeberäkningar kan påverkas. Upplysning om de hanterade

¹⁴ Report on Enforcement and Regulatory Activities of Accounting Enforcers in 2014 (ESMA/2015/659).

¹⁵ Public Statement European common enforcement priorities for 2015 financial statements, ESMA/2015/1608.

antagandena och känsligheten samt en konsekvent hantering av dessa är viktig. Upplysningar ska även lämnas vid ändringar i antagandena och motiveras.

På grund av tidigare uppmärksammade brister har ESMA valt att fokusera på rapport över kassaflöden. Bristerna har bland annat omfattat klassificering av kassaflödena, vad som ingår i andra likvida medel och krav på upplysning om transaktioner som inte medför betalningar (IAS 7, punkt 43-44).

ESMA påminner om att IAS 8 punkt 30 kräver upplysning om nya standarder som inte gäller än, oavsett om dessa är godkända för tillämpning inom EU. Det ligger i linje med bestämmelsen att även ange hur långt bolaget har kommit med bedömning av effekter av sådana nya standarder som exempelvis IFRS 9 *Finansiella instrument* och den nya standarden för intäktsredovisning, IFRS 15. ESMA lyfter även fram några av de prioriterade områdena för 2014 eftersom de fortfarande bedöms som aktuella.

Börsen kommer att genomföra granskningen av finansiella rapporter avseende räkenskapsåret 2015 med ESMA:s fokusområden som utgångspunkt. På grund av Börsens iakttagelser under 2015 och tidigare kommer även följande områden att vara i fokus vid nästa års granskning:

- Likviditetsrisk (lånevillkor, IFRS 7);
- Goodwill och nedskrivningar (IAS 36, där känslighetsanalys, detaljering per kassagenererande enhet och samband med beskrivningen i föregående årsredovisning är viktiga punkter);
- Kvalitet i upplysningar (se sid. 9), där fokus kommer att vara på att upplysningar ska vara relevanta och bolags specifik).

Börsen kommer liksom tidigare även följa upp att årets kritik och påpekanden har beaktats.

RESULTAT AV ÅRETS GRANSKNING

Vid tidpunkten för denna rapport publicering har inte samtliga av årets 85 påbörjade granskningsärenden (se tabellen på sidan 7) avslutats. Granskningen är inte avslutad för 5 bolag. Tre bolag har avnoterats varför antalet slutskrivelser uppgår till 77. De avslutade ärendena (antal bolag) är fördelade på följande kategorier med angiven påföljd:

	2015	2014	2013
1 Utan anmärkning	55	72	73
2 Påpekande	17	12	14
3 Kritik	4	3	5
4 Disciplinnämnd	1	0	1
	77	87	93

I kategori 1 (utan anmärkning) ingår 14 (16) bolag av de 17 (19) bolag som följdes upp till följd av föregående års granskning. De övriga tre tilldelades kritik. Börsen kan därmed konstatera att tidigare lämnade iakttagelser har beaktats i nästan samtliga fall. Antalet bolag som tilldelades påpekanden är något högre (17 att jämföra med 12 ifjol). Någon enskilt orsak till detta är svår att hitta men en möjlig förklaring är att antalet bolag där föregående granskning ligger längre tillbaka i tiden har varit något större än tidigare.

En slutskrivelse kan innehålla såväl påpekanden som kritik, men kategoriseras utifrån den allvarligaste bedömningen. I alla slutföreläsningsbrev, oavsett kategori, kan börsen delge bolaget noteringar av mindre väsentlig art ("Övriga kommentarer"). De flesta av de bolag som har varit föremål för en fullständig granskning (se sidan 5 för metod) har delgivits sådana kommentarer.

Av ovanstående avslutade ärenden har 20 bolag uppmanats att justera eller rätta i kommande finansiell rapport eller årsredovisning. I ett fall har börsen begärt att bolaget vidtar en särskild rättelse som kommuniceras i ett separat pressmeddelande.

Disciplin- och kritikärenden samt påpekande redovisas nedan i mer detalj per standard. De viktigaste övriga kommentarer omnämns i sista avsnitt "Övriga kommentarer" i den mån de inte redan framgår av beskrivningar av disciplinärenden och påpekanden.

DISCIPLIN- OCH KRITIKÄRENDEN

KRITIKÄRENDEN

Under 2015 har fyra bolag tilldelats kritik enligt följande:

Kritikbeslut 01/15 avseende överträdelse av IAS 8 punkt 41 (avseende överträdelse av IAS 1 punkt 74).

Börsen har följt upp hur bolaget i bokslutskommunikén och årsredovisningen 2014 har beaktat, av Börsen tidigare meddelad kritik och begäran om rättelse enligt beslut 03/14. Bolaget har inför årsskiftet 2014 omförhandlat lånevillkoren för det låneavtal som var föremål för Börsens synpunkter på hur bolaget har klassificerat sina skulder i samband med sitt årsbokslut 2013. Ett ändringsavtal undertecknades i december 2014 varför frågan kring klassificering av skulder inte längre är relevant avseende bokslutet 2014. Börsen har dock noterat att jämförelsesiffrorna (avseende 2013) i bokslutskommunikén och årsredovisningen 2014 inte har justerats i enlighet med Börsens begäran. Med anledning av detta fann Börsen att bolaget inte kunde undgå ny kritik.

Kritikbeslut 02/15 avseende överträdelse av IAS 18, punkt 35b, IFRS 8 punkterna 32 och 33 samt IAS 1, punkt 41 och 45.

Börsen har följt upp hur bolaget i årsredovisningen 2014 och efterföljande delårsrapporter har beaktat, av Börsen tidigare meddelade påpekanden och begäran om rättelse. Börsen har i genomgången kunnat konstatera följande brister i bolagets upplysningar.

- **Intäktsredovisning** - Av bolagets redovisningsprinciper framgår att det finns intäkter som härrör från försäljning av flera produktgrupper och tjänster. Utanför de finansiella rapporterna i årsredovisningen nämns ytterligare produktgrupper. Enligt IAS 18 punkt 35a krävs upplysning om de principer som tillämpas för intäktsredovisning och enligt punkt 35b krävs upplysning om belopp för varje betydande intäktsslag. För att uppfylla dessa upplysningskrav har Börsen tidigare påpekat att bolaget måste komplettera upplysningarna i bokslutskommunikén och årsredovisningen 2014. Börsen noterar att bolaget, i sin bokslutskommuniké 2014 samt efterföljande delårsrapporter för 2015, har angivit intäkternas fördelning i enlighet med sina redovisningsprinciper. Rapporterna före q2 2015 saknar dock jämförelsetal, vilket strider med IAS 1 punkt 38. I årsredovisningen 2014 beskrivs motsvarande intäktsfördelning i förvaltningsberättelsen men i den finansiella rapporten redovisar bolaget intäkterna som ett totalbelopp samt en mindre sidointäkt. Börsen konstaterade därför att bolagets intäktsfördelning i den finansiella rapporten inte överensstämmer med beskrivningen i förvaltningsberättelsen varför bolaget inte kan anses uppfylla IAS 18, punkt 35b, fullt ut.
- **Rörelsesegment** - Börsen har tidigare påpekat att bolaget, för att uppfylla upplysningskraven avseende segmentsredovisning i IFRS 8, punkterna 32 (produkter och

tjänster) och 33 (geografiska områden), måste komplettera upplysningarna i kommande finansiella rapporter. Börsen konstaterade att sådana upplysningar fortfarande saknas.

- **Ändrad presentation av resultaträkning** - Börsen har tidigare noterat att bolaget har ändrat sin presentation av resultaträkning från en tidigare kostnadsslagsindelad resultaträkning till en funktionsindelad. I delårsrapporten för det första kvartalet 2014 framgick ingen upplysning om denna ändring. I halvårsrapporten och efterföljande rapporter, inklusive årsredovisning 2014, har endast angivits att ändringen har skett. Börsen har påpekat att IAS 1, punkt 41 och 45, bland annat anger att upplysningar om en ändrad presentation av resultaträkning ska inkludera en motivering till varför ändringen ger en bättre presentation. Börsen konstaterade att bolagets finansiella rapporter saknar en sådan förklaring.

Trots tidigare påpekande har Börsen konstaterat att bolagets efterföljande finansiella rapporter har brustit i de aktuella hänseendena. Med anledning av detta fann Börsen att bolaget inte kunde undgå kritik. Börsens bedömning i detta avseende gällde främst bolagets bristande upplysningar om dess intäktsredovisning. Börsen har dock även beaktat de bristande upplysningarna om rörelsesegment och den förändrade presentationen även om den sistnämnda noteringen är mindre aktuell i dagsläget.

Kritikbeslut 03/15 avseende överträdelse av IAS 36 samt IFRS 3, punkt 45.

Bolaget har återfört en tilläggsköpeskillning och skrivit ned goodwillen med samma belopp. Tilläggsköpeskillningen avser ett förvärv som genomfördes för mer än 12 månader sedan. Vid förvärvet ingick en tilläggsköpeskillning som del av ersättningen och därmed även i det redovisade goodwillbeloppet i enlighet med IFRS 3. Korrigering av tilläggsköpeskillning och goodwill kan endast ske inom värderingsperioden i enlighet med IFRS 3 punkt 45, d.v.s. inom 12 månader efter förvärvet. Därefter följer goodwill och tilläggsköpeskillning olika redovisningsregler. Goodwill testas för nedskrivningsbehov i enlighet med IAS 36 och tilläggsköpeskillningen värderas som finansiell skuld till verkligt värde i enlighet med IAS 39 och IFRS 13.

Nedskrivningstest för goodwill ska enligt IAS 36 bedömas per kassagenererande enhet. Bolaget redovisar hela koncernen som en kassagenererande enhet. Av Bolagets svar framgick att goodwillvärdet vid utgången av 2014 med god marginal understeg Bolagets beräknade nyttjandevärde. Något nedskrivningsbehov i enlighet med IAS 36 punkt 104 kan därför inte redovisas. Börsen noterade även att bolagets angivna headroom i nedskrivningstestet stöder företagsledningens bedömning att inga rimliga ändringar skulle indikera ett nedskrivningsbehov.

Bolaget har i sitt svar uppgett sig finna stöd för nedskrivningen av goodwill i punkten 86, IAS 36. Denna punkt behandlar hur goodwill ska hanteras när en del av en verksamhet i en kassagenererande enhet avyttras. I sådana fall ska en del av goodwillen följa med den avyttrade verksamheten. Börsen noterade dock att tillämpning av denna redovisning inte är aktuell eftersom bolaget inte har avyttrat någon av de förvärvade verksamheterna.

Med beaktande av ovanstående bedömning har Börsen uppmanat bolaget, att i en särskild rättelse, justera nedskrivningen av goodwill i enlighet med de regler avseende korrigering av fel i IAS 8, punkterna 41-49.

Kritikbeslut 04/15 överträdelse av IAS 36.

Börsens granskning av bolagets årsredovisning 2013 avslutades med påpekande för bristande upplysningar om bolagets nedskrivningstest enligt IAS 36. Börsen har följt upp hur Bolaget har åtgärdat dessa påpekanden i årsredovisningen för 2014. Börsen konstaterade att bolagets upplysningar i årsredovisningen 2014 inte uppfyller kraven i IAS 36 enligt nedanstående anmärkningar. Börsen fann därför att bolaget inte kunde undgå kritik för bristande upplysningar i årsredovisningen 2014. Börsen har noterat att bolaget har vidtagit vissa förbättringar i sin delårsrapport för tredje kvartalet 2015 varför kritiken inte medför några omedelbara behov av korrigeringar från Bolagets sida. Bolaget har dock uppmanats att noga beakta anmärkningarna inför kommande årsredovisning.

- **Diskonteringsränta** - IAS 36, punkt 55, anger att diskonteringsräntan vid nedskrivningstest ska anges före skatt. Börsen har noterat att Bolagets årsredovisning saknar uppgift om diskonteringsräntan (WACC) är före eller efter skatt. På förfrågan från Börsen har bolaget uppgett att den hanterade WACC presenteras efter skatt. Eftersom många företag räknar internt med en WACC efter skatt är det inte ovanligt att upplysningarna omfattar båda alternativen så att kraven i IAS 36 uppfylls. Det bör därvid beakta, vilket även framgår av punkterna A20 och BCZ84-BC94, att en enkel justering med skattesatsen inte omvandlar diskonteringen från före till efter skatt.
- **Känslighetsanalys** - IAS 36, punkt 134f kräver en känslighetsanalys om en rimligt möjligt förändring i ett viktigt antagande som har hanterats vid beräkningen av återvinningsvärdet skulle innebära att det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet. Denna känslighet ska bedömas med hänsyn till hela den perioden som har räknats in. Motsvarande krav finns i IAS 1, punkt 129, om situationen skulle kunna infalla redan under kommande räkenskapsår.

Bolaget har i sin känslighetsanalys specificerat återvinningsvärdet för ett av sina affärsområden vid en ökad diskonteringsränta med 1-3 procentenheter. Av brevväxlingen med bolaget har det framkommit att det angivna beloppet i avser skillnaden mellan återvinningsvärdet och goodwillvärdet vilket gör att upplysningen är felaktig. Börsen noterar vidare att ovannämnda skillnader enligt det överlämnade materialet avser skillnaden mellan återvinningsvärdet för affärsområdet och redovisad goodwill. Vid beräkningen av det fria utrymme eller headroom bör dock återvinningsvärdet jämföras med bokfört värde för affärsenheten, det vill säga inte enbart goodwill. Med beaktande av denna omständighet har Börsen konstaterat att det tycks föreligga en större risk för nedskrivning än vad en läsare kan bedöma med utgångspunkt från av bolagets information om headroom.

- **Viktiga antaganden i känslighetsanalysen** - Känslighetsanalysen ska avse de viktiga antagandena som kassflödesprognosen baseras på i enlighet med IAS 36, punkt 134 d(i). Bolaget uppger i årsredovisning om effekter på goodwillvärdet baserat på förändring i diskonteringsräntan. Börsen har i tidigare årsrapporter tydliggjort att känslighetsanalysen inte är tänkt för den långsiktiga tillväxttakten eller diskonteringsräntan, vilket också framgår av exempel i IAS 36. Bolaget anger i not vilken rörelsemarginal och tillväxt under prognosperioden som har hanterats vid beräkningen och det är de rimliga möjliga förändringarna i dessa faktorer som bör vara föremål för känslighetsanalysen.
- **Metod för fastställande av antaganden** - IAS 36, punkt 134d(ii) anger att Bolaget ska upplysa om metod för att fastställa varje viktigt antagande samt huruvida dessa är baserade på tidigare erfarenheter eller externa källor. Börsen konstaterar att sådan information saknas vilket får anses vara viktiga upplysningar till användaren mot bakgrund av den förhållandevis höga antagna tillväxttakten för ett av Bolagets affärsområden.

DISCIPLINNÄMNDENS BESLUT 2015:3 – ENIRO AB

Den 29 juni 2015 beslutade Börsens disciplinnämnd att ålägga Eniro AB ("Eniro" eller "Bolaget") ett vite motsvarande tre årsavgifter på grund av överträdelse av Nasdaq Stockholms regelverk ("Regelverket") avseende bland annat bolagets redovisning.

I ärendet är klarlagt att det i Eniros redovisning bl.a. i årsredovisningen för år 2013 och delårsrapporter för 2014, förekommit felaktigheter som identifierats i en granskningsrapport från PwC vilken avlämnats på Bolagets begäran. Den totala effekten av felaktigheterna i Bolagets redovisning har konstaterats uppgå till 71,5 MSEK för omsättning och EBITDA under 2013 samt 56 MSEK för omsättning och EBITDA under första halvåret 2014.

Enligt Eniro har ett periodiseringsfel uppkommit avseende rabatter hänförliga till den s.k. "service feen" (summan av intäkten hänförlig till den produkt/tjänst som levereras up-front). Denna har genom manuell bokföringsorder bokats om. Detta medför att rabatten endast belastar den periodiserade abonnemangavgiften, vilket innebär att den intäkt som redovisas up-front är för hög.

Utöver detta har rabatten på en ny produkt som sträcker sig över två år lagts in felaktigt i datasystemet, varför hela rabatten kommit att belasta år två.

I rapporten för tredje kvartalet 2014 lämnade Eniro justerade belopp för 2013 och de första kvartalen 2014 till följd av den felaktiga redovisningen. Enligt Börsens bedömning har Eniros redovisningsprinciper för intäktsredovisning, så som dessa beskrivs i årsredovisningen, varit i överensstämmelse med IAS 18 Intäktsredovisning. De aktuella felaktiga periodiseringarna medförde dock att tillämpningen av redovisningsprinciperna har varit felaktig.

Utgångspunkten i efterlevnaden av IFRS är bestämmelsen om väsentlighet som följer av punkt 5 i IAS 8. Där anges att utelämnanden eller felaktigheter i redovisade poster är väsentliga om de, var för sig eller gemensamt, kan påverka de ekonomiska besluten som användaren fattar på basis av de finansiella rapporterna. Väsentligheten kan bero på storlek eller karaktär. Det finns därför ingen tydlig gräns för vad som utgör väsentliga felaktigheter varför en bedömning måste göras i varje enskilt fall.

Börsen konstaterar att effekten av den felaktiga redovisningen under 2013 om 71,5 MSEK utgör knappt 2 procent av Bolagets bruttorörelseintäkter om 3 668 MSEK för 2013, vilket i sig inte är en väsentlig andel och skillnad. Då de felaktigt redovisade rabatterna inte möts av kostnader är dock effekten på resultatet lika stor. I förhållande till Bolagets ojusterade EBITDA om 849 MSEK respektive det redovisade resultatet före skatt om 392 MSEK motsvarar effekten av den felaktiga redovisningen 8 respektive 18 procent. Börsen bedömer därmed att felet i redovisningen har varit väsentliga och att Eniro därför inte har uppfyllt kraven i punkt 3.2.1 i Regelverket avseende sin årsredovisning 2013.

Börsen har i ovanstående bedömning beaktat att Bolaget även retroaktivt har räknat om den finansiella rapporteringen för perioderna januari-mars 2014 och april-juni 2014 med en intäktspåverkan om -49 MSEK och att det i detta nettobelopp ingår en del positiva effekter, direkt kopplade till den tidigare felaktiga periodiseringen. Denna effekt påverkar inte Börsens bedömning enligt ovan. Börsen konstaterar att omräkningen avseende ovanstående period påverkas av ett stort antal skilda felaktigheter som tillsammans kan indikera att Bolagets redovisningsrutiner inte fungerat som avsett. Denna omständighet har dock inte beaktats i detta enskilda ärende.

Av punkt 41 i IAS 8 Redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel framgår att en finansiell rapport inte följer IFRS om den innehåller väsentliga fel eller oväsentliga fel som är gjorda med visst syfte. Att underlåta att rätta en felaktig redovisning är inte i överensstämmelse med IFRS enligt punkt 41 i IAS 8.

Enligt de uppgifter som har framkommit i PwC:s utredning enligt ovan hade Bolagets verkställande direktör blivit informerad om den felaktiga redovisningen vid flera tillfällen under 2013 och 2014. Under förutsättning att dessa uppgifter är korrekta borde det ha funnits skäl att på ett tidigare stadium inleda en utredning om arten och omfattningen av den felaktiga redovisningen och därmed, baserat på utfallet, möjliggöra en korrigerande årsredovisning 2013. Börsen bedömer därför att Bolagets hantering av den felaktiga redovisningen har varit i strid med punkt 41 i IAS 8 och att Eniro därmed även i detta avseende har agerat i strid med punkt 3.2.1 i Regelverket.

Disciplinnämnden konstaterade att genom de fel i Eniros redovisning som ostridigt har förekommit (...) har Eniro av de skäl som Börsen har anfört brutit mot 3.2.1 i regelverket.

PÅPEKANDEN

Under granskningen 2015 tilldelades 17 bolag påpekanden, varav 3 på grund av brister i delårsrapporter. Påpekanden avser följande IFRS:

IAS 1 (3 bolag)	IAS 12 (2 bolag)	IAS 33	IFRS 3	IFRS 8
IAS 7	IAS 17	IAS 34	IFRS 5	IFRS 13 (2 bolag)
IAS 8 (2 bolag)	IAS 18	IAS 36 (3 bolag)	IFRS 7 (2 bolag)	

Därutöver tilldelades ett bolag påpekande för att försäkran om att koncernredovisning är upprättat i enlighet med IFRS saknades i årsredovisningen (intygandemening i enlighet med 16 kap 9§ LVM).

IAS 1 UTFORMNING AV FINANSIELLA RAPPORTER

Kort- eller långfristiga lån

Ett bolag har redovisat sin checkräkningskredit som långfristig skuld. Som framgår av IAS 1, punkt 71, är en checkräkningskredit ett exempel på en kortfristig skuld som förfaller inom tolv månader efter rapportperioden. Bolaget har för Börsen motiverat sin redovisning med att banken har ställt ut bankgarantier, kopplade till kreditavtalet, som löper längre än 12 månader och att kreditfaciliteten löper på 12 månader med förlängning på 12 månader. Bolaget har även angivit att Bolaget och banken per den 31 december 2014 hade en muntlig överenskommelse som bekräftar att avtalet var längre än 12 månader. Börsen har tagit del av kreditavtalet och en (skriftlig) bekräftelse från banken, daterat sent 2015. Det överlämnade materialet medför att Bolaget per den 31 december 2014 inte kan anses ha haft en ovillkorad rätt till förlängning av förpliktelsen längre än tolv månader efter rapportperioden.

Börsen ansåg därför att bolaget måste redovisa sin checkräkningskredit som kortfristig i kommande finansiella rapport. Bedömningen avser både det löpande avtalet under 2015 och i jämförande information för 2014. I samband med denna justering ska bestämmelserna i IAS 8, punkt 49, beaktas.

Ett annat bolag redovisar ett projektfinansieringslån som långfristig skuld samtidigt som lånet är kopplat till ett antal villkor för projektet. Vissa omständigheter kring de aktuella villkoren har föranlett Börsen att ställa frågor beträffande hur den aktuella redovisningen uppfyller kraven i IAS 1 punkt 74. Bolagets har i sitt svar förklarat och motiverat varför Bolaget i den aktuella situationen anser sig kunna fortsätta att redovisa bolagets projektfinansiering som långfristig skuld. Börsen har inte funnit skäl att ifrågasätta uppgifterna men anser att uppgifter om dessa förhållanden borde ha beskrivits mer explicit i årsredovisning och därför uppmanat bolaget att justera uppgifterna i kommande finansiella rapporter och årsredovisning.

Presentation av resultat från intressebolag

Punkt 82 klagör att andel av vinst och förlust i intresseföretag och joint ventures ska redovisas med tillämpning av kapitalandelismetoden och redovisas separat (letter c). Originaltexten i IAS 1 anger detta tydligt: *"...Include line items that present: (c) share of the profit or loss of associates and joint ventures accounted for using the equity method..."*. Vinst och förlust definieras i IFRS som resultat efter skatt. Ett bolag tilldelades påpekande eftersom resultat från intressebolag redovisas före skatt i rörelseresultatet och skatten som del av koncernens skatt.

IAS 7 RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Ett bolag har redovisat sålda immateriella tillgångar i kassaflödesanalysen inklusive en tilläggsköpeskillning. Börsen konstaterar att tilläggsköpeskillningen varken har lett till ett kassainflöde eller ett kassautflöde i enlighet med definitioner i IAS 7, punkt 6. Kassaflödesanalysen är därmed felaktigt presenterad och posten bedöms ett väsentligt belopp i kassaflödesanalysen. Börsen har därför påpekat att Bolaget måste justera kassaflödesanalysen i bokslutskommunikén och årsredovisning 2015 i enlighet med bestämmelser i IAS 8, punkt 42 samt punkt 49.

IAS 8 REDOVISNINGSPRINCIPER, ÄNDRINGAR I UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR SAMT FEL

Avsaknad av redovisningsprincip

IAS 8, punkterna 10 och 11, är tillämpligt när det saknas en IFRS som särskilt gäller en transaktion, annan händelse eller förhållande. Ett bolag delade under 2014 ut ett segment till sina aktieägare. Bolaget har i årsredovisningens beskrivning av redovisningsprinciper angett att ingen värdering till verkligt värde i enlighet med IFRIC 17 har skett. På förfrågan från Börsen har bolaget uppgivit att samma parter har ett bestämmande inflytande över tillgången före och efter värdeöverföringen, varför IFRIC 17 inte är tillämplig. Börsen delar Bolagets bedömning men anser att bolagets beskrivning av varför transaktionen redovisas till koncernbokförda värden måste förbättras i kommande årsredovisning (avseende jämförelseår) med upplysning om varför IFRIC 17 inte är tillämplig, på vilken grund redovisning till koncernbokförda värden har skett (med beaktande av IAS 8, punkterna 10-11 och redovisning för "common control"-transaktioner) samt sådana upplysningar som krävs i enlighet med IFRS 13.

Justering av fel

Ett bolag presenterade i sin delårsrapport en korrigerig av tidigare information vilket föranlett frågor från Börsen. Av bolagets svar framkom att korrigerigarna inkluderade poster som inte omnämndes i rapporten. Börsen ansåg att bolagets information borde ha varit mer utförligt för att uppfylla kraven i IAS 8, punkt 49. Bolaget uppmanades därför att se till att upplysningarna om den aktuella korrigerigarna i kommande årsredovisning tydligare beskriver de olika komponenterna och effekterna på resultat och kapital före och efter skatt i enlighet med IAS 8, punkt 49.

IAS 12 INKOMSTSKATTER

Underskottsavdrag

Ett bolag har underskottsavdrag med obegränsad livslängd för vilka ingen uppskjuten skatt har redovisats. Med hänsyn till att bolaget sedan 2011 har redovisat positiva resultat har Börsen begärt en förklaring varför ingen uppskjuten skatt har redovisats för dessa underskottsavdrag. IAS 12, punkt 34, anger att en uppskjuten skattefordran ska redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Någon tidsbegränsning finns inte i standarden. Av bolagets svar framkom att bolaget bedömer att hälften av de totala underskottsavdragen inte kan avräknas på grund av företagsskattekommitténs finansieringsförslag. Börsen noterar att det i punkt 47 framgår att uppskjutna skattefordringar ska värderas enligt de skattesatser och skatteregler som har beslutats. Börsen har därför bedömt att bolaget i kommande finansiella rapporter (delårsrapporter 2015) och årsredovisning 2015 måste ändra den felaktiga redovisningen så att den överensstämmer med bestämmelserna i IAS 8, punkterna 41-49.

I ett annat fall har ett bolag aktiverat en uppskjuten skattefordran motsvarande hela det svenska underskottsavdraget. Eftersom bolaget fortfarande går med förlust ställs höga krav på att sådan aktivering ska kunna ske. Enligt IAS 12, punkt 35, krävs att det finns "*faktorer som övertygande talar för att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas*". I bolagets delårsrapport för tredje kvartalet redovisades inte någon ytterligare uppskjuten skatt och någon förklaring till detta lämnades vilket strider mot IAS 34, punkt 16A(d). Bolaget har till Börsen förklarat att utvecklingen har gått sämre än förväntat och att bolaget därmed ansåg att ytterligare aktivering inte kunde motiveras. Bolagets beskrivning i årsredovisning och bokslutskommuniké uppfyller inte upplysningskravet i IAS 12, punkt 35 varför bolaget, i kommande årsredovisningen, uppmanades att ange faktorerna som aktivering bero på och under vilken period utnyttjande av underskottsavdrag förväntas ske.

IAS 17 LEASINGAVTAL

Ett bolag anger i årsredovisningen att bolaget kommer att erhålla kostnadsersättning (intäkter) för entreprenörsarbete som utförts i samband med bolagets affärsetablering (lokalanpassning). På

förfrågan från Börsen har bolaget uppgett att beloppet erhålls från fastighetsägaren och att intäktsföringen av uppstartsbidraget sker i samma takt som relaterade kostnader uppstår. Börsen noterade att bolagets redovisningsprinciper saknar upplysning om redovisning av sådana uppstartsbidrag. Uppstartsbidrag är att betrakta som en del av hyresavtal och bör redovisas i enlighet med IAS 17, punkt 33 och SIC 15.

IAS 18 INTÄKTER

Ett bolags redovisningsprinciper behandlar bland annat entreprenörsverksamhet och intäkter som erhålls för pågående entreprenadprojekt för annans räkning. På Börsens förfrågan har bolaget förklarat att resultatet uppgick till ett oväsentligt belopp och redovisats under övriga intäkter i resultaträkningen. Börsen noterade att storleken på intäktsbeloppet inte är väsentlig i jämförelse med bolagets nettoomsättning, men att det resultatet utgör en väsentlig del av Bolagets rörelseresultat. Mot bakgrund av beloppens väsentliga effekt på rörelseresultat har bolaget uppmanats att i kommande finansiella rapporter särredovisa entreprenadverksamheten i enlighet med IAS 11 och IAS 18, punkt 35. Jämförelsetalen bör också anpassa.

IAS 33 RESULTAT PER AKTIE

I enlighet med kraven i IAS 33, punkterna 12 och 14, ska resultat per aktie baseras på årets resultat med avdrag för preferensaktieägarnas andel av periodens resultat och på ett vägt genomsnittligt antal aktier under året. Ett bolag har beräknat resultatet per aktie utan avdrag för preferensaktieägarnas andel. Börsen har uppmanat bolaget att i kommande kvartalsrapport ändra redovisningen i enlighet med kraven i IAS 33 samt justera jämförelseuppgifterna och upplysa om ändringarna i enlighet med kraven i IAS 8.

IAS 34 DELÅRSRAPPORTERING

Ett bolag har i sin delårsrapport angett att en försäljning tillsammans med en omvärdering har påverkat rörelseresultatet positivt med xx MSEK. På Börsens förfrågan angav bolaget att posten består av en försäljningsvinst och en omvärdering (förlust). Börsen anser att bolagets beskrivning i delårsrapporten är i det närmaste missvisande genom att texten tyder på att båda händelserna har gett upphov till vinsten. Mot bakgrund av att bolagets beskrivning i delårsrapporten inte uppfyller bestämmelserna i IAS 34, punkterna 15 och 16A, har bolaget uppmanats att i kommande delårsrapporter, med beaktande av vad som framgår av IAS 8 punkterna 41-49, upplysa om de separata effekterna av såväl avyttringen som omvärderingen.

IAS 36 NEDSKRIVNINGAR

Goodwill och nedskrivning

Ett bolag har i not angett att grunderna för beräkning av nyttjandevärdet vid nedskrivningsprövning av goodwill utgår från en intern bedömning. Vad som bedöms framgår dock inte, vilket är en avvikelse från IAS 36, punkt 134d(i), som kräver upplysning om varje viktigt antagande. Eftersom punkt 134 utöver detta kräver upplysning om den hanterade diskonteringsräntan och tillväxten efter prognosperioden, kan dessa sistnämnda variabler inte utgöra de viktiga antagandena som bolaget ska upplysa om. Detta framgår även av exempel 9 som punkten 137 hänvisar till. Bolaget har inte heller angivit om denna interna bedömning är fastställd av ledningen (punkt 134d(ii)). I texten om känslighetsanalys nämns EBITDA, ett begrepp som för övrigt inte är definierat eller använt i årsredovisningen. Bolaget har uppmanats att anpassa sina upplysningar om nedskrivningstest så att kraven i IAS 36, punkt 134 uppfylls.

I ett annat fall har Börsen påpekat brister i upplysning om genomförd nedskrivning samt i upplysningar om nedskrivningstest för resterande goodwill. Avseende nedskrivning har följande brister noterats i förhållande till IAS 36, punkt 130:

- Punkt 130a kräver upplysning om de händelser och omständigheter som lett till nedskrivningen. Bolaget anger att nedskrivningen beror på förändrade bedömningar avseende bolagets långtidsprognoser. Börsen bedömer dock att denna beskrivning är så generell att upplysningskravet inte kan anses vara uppfyllt.
- Punkt 130 kräver upplysning per kassagenererande enhet. Av bolagets svar framgår att nedskrivningen fördelas mellan två av bolagets segment. Denna upplysning saknas i årsredovisningen och kan inte heller utläsas på grund av de väsentliga omräkningsdifferenser som påverkar de i årsredovisning angivna värdena.
- Punkt 130g, kräver upplysning om den diskonteringsats som använts i den aktuella beräkningen och i tidigare beräkningar av nyttjandevärdet. Eftersom bolaget endast anger WACC före skatt i ett intervall för samtliga kassagenererande enheter kan inte upplysningskravet anses vara uppfyllt.

Avseende nedskrivningstest har följande brister noterats i förhållande till IAS 36, punkt 134:

- Punkt 134d(i), kräver upplysning om varje viktigt antagande på vilket företagsledningen har baserat sina kassaflödesprognoser, även här per kassagenererande enhet. Bolaget anger endast att såväl externa som interna antaganden har använts för bedömning av framtida intäkter och tillväxt; vilka dessa antaganden är framgår dock inte.
- Punkt 134f, kräver en känslighetsanalys om en rimligt möjligt förändring i ett viktigt antagande skulle medföra nedskrivningsbehov. Börsen konstaterar att detta gäller hela prognosperioden (motsvarande krav om nedskrivning kan bli aktuellt inom ett år finns i IAS 1, punkt 129). I föregående årsrapport¹⁶ tydliggörs att känsligheten avser de viktiga antaganden i punkten 134d(i) och inte diskonteringsats och långfristig tillväxttakt. Bolaget anger endast känsligheten för den sistnämnda variabeln. Börsen noterar att den genomförda nedskrivningen medför att varje ändring kan leda till nya nedskrivningsbehov, vilket innebär att upplysningar i enlighet med punkt 134f(ii) är särskilt viktiga.
- IAS 36, punkt 44, anger att framtida kassaflöden ska uppskattas med utgångspunkt av tillgången i befintligt skick, d.v.s. utan förvärvstillväxt. Bolagets beskrivning är inte helt tydlig om huruvida endast organisk tillväxt ligger till grund för prognoserna.

Bolaget har uppmanats att i kommande finansiella rapporter (bokslutskommuniké och årsredovisning 2015) komplettera informationen enligt ovanstående vilket även omfattar jämförande uppgifter för 2014.

Nedskrivning aktiverade utvecklingskostnader

Ett bolag har aktiverat utvecklingskostnader och beskrivning i bolaget redovisning vilket har föranlett Börsen att efterfråga mer information om hur bolaget bestämmer kostnadsföring eller aktivering av utvecklingsutgifter. Bolaget har i sitt svar angett att kostnaderna avser verksamheter som ännu inte har genererat väsentliga intäktsströmmar. Bolaget har inte genomfört något nedskrivningstest varför Bolaget har angett att det är svårt att göra en beräkning av nyttjandevärdet och att Bolaget därför har haft en marknadsvärdesansats, där det bokförda värdet på utvecklingsutgifter implicit kan motiveras med att marknadens värdering av Bolaget, vid tidpunkten för bokslutet, var betydligt högre än bolagets eget kapital. Börsen var dock tveksam om huruvida villkoren för aktivering i enlighet med IAS 38, punkt 57, kan anses vara uppfyllda mot bakgrund av den aktuella omsättningsutvecklingen. Med hänvisning till ovanståendeansåg Börsen att bolagets beskrivning i årsredovisning och bokslutskommuniké inte uppfyller upplysningskravet i IAS 38 punkt 57 och IAS 36. Bolaget uppmanades därför att i kommande årsredovisningen ange upplysningar om gjorda nedskrivningstester i enlighet med IAS 36.

¹⁶ Nasdaq Stockholm – Övervakning av regelbunden finansiell information 2014.

IFRS 3 RÖRELSEFÖRVÄRV

Ett bolag har redovisat ett rörelseförvärv i delårsrapporten för tredje kvartalet. I rapporten anges att XX MSEK har betalats kontant och att det inte är möjligt att ange det slutliga förvärvspriset. Motsvarande text fanns även i bolagets bokslutskommuniké. Vid rörelseförvärv krävs detaljerade upplysningar i enlighet med kraven i IAS 34 med hänvisning till IFRS 3, punkt B64. Bolaget lämnade inte sådana upplysningar och uppfyller därmed inte upplysningskraven om förvärv i IFRS 3 och IAS 34. Bolaget har uppmanats att komplettera upplysningarna i kommande årsredovisning.

IFRS 5 ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR SOM INNEHAS FÖR FÖRSÄLJNING OCH AVVECKLADE VERKSAMHETER

Ett bolag har angett i årsredovisningens femårsöversikt att informationen om finansiell ställning och kassaflöde inkluderar utdelad/avvecklad verksamhet. Sådan redovisning är inte i överensstämmelse med IFRS (punkterna 34 i IFRS 5 och 38C i IAS 1). Bolaget har därför uppmanats att i kommande årsredovisning förtydliga att översikten inte är upprättad i enlighet med IFRS eller anpassa översikten så att IFRS följs.

IFRS 7 FINANSIELLA INSTRUMENT: UPPLYSNINGAR

Ett bolag har redovisat en ackordsvinst. Börsen har noterat att upplysningar om hur posten beräknas saknas i årsredovisningen. Bolaget har i sitt svar angett att informationen finns på olika ställen i årsredovisningen och i prospektet. Börsen konstaterar att bolagets hänvisning till det hos Finansinspektionen registrerade prospektet inte uppfyller kraven i IFRS 7, punkt 31. Bolaget har därför uppmanats att i kommande årsredovisning lämna tydlig information om hur beloppet har beräknats och vilken redovisningsprincip som har gällt i det specifika fallet.

Ett annat bolag saknar uppgifter om räntebetalningar i löptidsanalysen. IFRS 7, punkt 39, kräver upplysningar i form av en löptidsanalys för finansiella skulder (39a) och derivat (39b). Av punkten B11D framgår att löptidsanalysen avser avtalade, ej diskonterade utbetalningar, d.v.s. inklusive ränta. Bolaget har inte heller lämnat sådan jämförelseinformation som ska lämnas i enlighet med IAS 1, punkt 38. Bolaget har uppmanats att förtydliga upplysningarna i kommande årsredovisning så att upplysningskraven i IFRS 7 punkt 39 uppfylls, framförallt vad gäller förfallotidpunkter för kreditavtal, låneavtal under dessa kreditramar och derivatavtal, inklusive räntor och jämförelseinformation.

IFRS 8 RÖRELSESEGMENT

Ett bolag presenterar redovisningsprinciper i vilka framgår att bolaget har identifierat alla enskilda dotterbolag som segment i enlighet med bestämmelserna i IFRS 8. Även information till ledning och styrelsen utgörs därmed av ett stort antal segment. Bolaget har dock valt att i den publika redovisningen aggregera all information till ett rapporterat segment med hänvisning till punkt 19 i standarden. Börsen anser att Bolagets segmentsredovisning inte uppfyller de krav som ställs i IFRS 8. Börsen har i detta avseende baserat sin bedömning på följande omständigheter:

- Sammanslagning i enlighet med IFRS 8, punkt 12, kan endast ske om segmenten har likartade ekonomiska egenskaper. Börsen har konstaterat att bolagets dotterbolag uppvisar tydliga skillnader vad beträffar geografiska förutsättningar, karaktär (producerande respektive tillverkande verksamhet) samt lönsamhet (bruttomarginal). Mot bakgrund av detta kan redovisningen av ett aggregerat segment inte anses uppfylla kraven i punkt 12.
- IFRS 8, punkt 13, kräver separat information om rörelsesegment om vissa värden överstiger gränsvärdet (10 % av koncerntotalen). Av bolagets svar framgår att ett antal, delvis olika, dotterbolag utgör rapporterbara segment enligt denna bestämmelse på grund av punkten 13a (redovisade intäkter), 13b (resultat) och 13c (tillgångar). För att uppnå kravet i punkt 15 att minst 75 % av externa intäkter ska redovisas måste ytterligare dotterbolag rapporteras som segment.

Börsen har konstaterat att det inte finns någon begränsning i punkt 19. Där framgår att ett företag bör överväga om en praktisk gräns har uppnåtts när antalet segment för vilka information ska lämnas överstiger 10. Punkten kan dock inte tolkas som att kvantitativa krav enligt punkt 13 därmed kan åsidosättas eller att aggregering till ett segment är det enda möjliga utfallet. Börsen noterar att det finns andra exempel där information som omfattar fler än 10 segment har presenterats på ett överskådligt sätt.

IFRS 8, punkt 32, kräver upplysning om intäkter från externa kunder för varje produkt och tjänst. I årsredovisningen (utanför de finansiella rapporter) har bolaget redovisat ett flertal produktområden, dock saknas uppgifter om de intäkter som dessa genererat. Börsen har påpekat att i den mån bolaget inte kan presentera sådan information som krävs enligt punkt 32 ska upplysning lämnas om denna omständighet.

Bolaget har uppmanats att i kommande årsredovisning och delårsrapporter, anpassa sin segmentsrapportering så att kraven i IFRS 8 uppfylls. Även jämförelseinformationen måste därmed anpassas i enlighet med IAS 8, punkterna 41-49.

IFRS 13 VÄRDERING TILL VERKLIGT VÄRDE

Två bolag har tilldelats påpekanden för bristande upplysningar avseende värdering till verkligt värde i nivå 3. I båda bolagen avser detta investeringar i onoterade aktier. IFRS 13, punkt 93d, kräver kvantitativa upplysningar om betydande icke observerbara indata som använts vid värdering till verkligt värde.

Av det ena bolagets beskrivning framgår att bolaget, vid värdering av de onoterade aktier, utgår från bl.a. EBIT-multiplar, omsättningsmultiplar, substansvärdering och senaste transaktionsvärdering (plus eventuellt högre multiplar). Bolaget lämnar kvantifierade multiplar för EBIT och omsättning i ett brett intervall, vilket Börsen anser försvårar en bedömning om bolagets ansats vid värderingen. För vissa innehav lämnas ytterligare information som nettoomsättning, rörelseresultat m.m. Börsen har dock noterat att sådana uppgifter inte lämnas för vissa bolag, trots att dessa innehavs bokförde värde överstiger andra tillgångar för vilka bolagets beskrivning är mer transparent.

IFRS 13, punkt 93h, kräver en känslighetsanalys för aktuell icke observerbar indata om förändringar i dessa skulle leda till ett betydande avvikande värde, jämfört med det redovisade verkliga värdet. Börsen har noterat att sådan information saknas. Av bolagets svar framgår att tabellen med bokfört värde i årsredovisningen ger läsaren en möjlighet att få en uppfattning om hur en omvärdering på exempelvis 10 procent påverkar dessa värden. Börsen konstaterar att bestämmelserna i punkt 93h tar sikte på förändringarna i angiven icke observerbar indata och att Bolaget, för att uppfylla bestämmelsen, därför måste ange hur känslig värderingen är för en förändring av dessa variabler. Bolaget har därför uppmanats att i kommande årsredovisning, mer explicit, ange den indata som hanteras vid värderingen av de onoterade innehaven i enlighet med IFRS 13.

Av det andra bolagets redovisning framgår att värderingsmodellen baseras på en EBITDA-multipel från en grupp av noterade jämförbara bolag som appliceras på bolagets eget estimat för de onoterade bolagens EBITDA. Någon kvantitativ information lämnas dock inte, vare sig för marknad-multiplarna eller för det onoterade bolagets beräknade EBITDA. Bolaget anger i sitt svar att informationen är för känslig för att lämna ut. IFRS 13 tillåter dock inte sådant undantag. För att uppfylla IFRS 13 punkt 93d, har Bolaget därför uppmanats att ange kvantitativ information om betydande icke observerbara indata i kommande finansiella rapporter.

ÖVRIGA KOMMENTARER

Börsen har formulerat en del av sina iakttagelser som övriga kommentarer vilket vanligtvis kommuniceras slutbrev till de bolag som är föremål för granskning. Dessa kommentarer utgör dock enbart ett stöd för bolagets fortsatta redovisningsarbete och kräver ingen åtgärd i förhållande till Börsen. I många fall har bolaget även åtagit sig att ändra eller komplettera upplysningarna i kommande finansiella rapporter.

Även om Börsen ser positivt på att bolagen beaktar Börsens kommentarer bör dock bolaget alltid bedöma behovet av ändring/justering i förhållande till transaktionens och upplysningens väsentlighet. I årets slutbrev har Börsen påpekat att varje bolag ska bedöma i vilken mån övriga kommentarer bör leda till ändringar i bolagets redovisning utifrån relevans och väsentlighet i bolagets specifika situation. Börsen hänvisar i detta avseende till det, inom IASB, pågående Disclosure Initiative-projektet (se sid 9) som verkar för att upplysningskraven i IFRS blir mer bolagsspecifika och därmed mer relevanta.

Börsen anger nedan, i någon förkortad form, de relevanta delarna av IFRS-bestämmelserna som avvikelserna och kommentarerna avser. Sammantaget bör noteringarna i rapporten utgöra bra underlag för de noterade bolagen som önskar kvalitetssäkra sina finansiella rapporter. I de fall avvikelserna avser samma områden som redan har tagits upp särskilt i föregående avsnitt upprepas dessa inte här.

IAS 1 UTFORMNING AV FINANSIELLA RAPPORTER

Punkt 38 avser krav om jämförelseinformation. Dessa upplysningar saknas ibland, främst avseende nedskrivningstest.

Punkt 104 kräver ytterligare information om kostnadernas karaktär för företag som klassificerar kostnader efter funktion. Punkten nämner som exempel avskrivningar och ersättningar till anställda. Börsen har redan tidigare angett att upplysningar inte begränsas till just dessa exempel. Upplysning bör omfatta hela skillnaden mellan nettoomsättningen och rörelseresultat.

Punkt 134 kräver upplysningar som hjälper läsaren av årsredovisningen att bedöma bolagets mål, riktlinjer och processer för hantering av kapital. Punkt 135 kräver sedan vissa kvantitativa upplysningar om mål och utfall, även med hänsyn till externt ålagda kapitalkrav. Den sistnämnda punkten betraktas ofta som att IASB menar att dessa bestämmelser endast gäller för bolag med särskilda krav från tillsynsmyndigheter, så som banker och andra finansiella bolag. IASB anger i BC 92-100 att kapitalkrav inte är begränsat till kraven från tillsynsmyndigheter. Om ett bolag till exempel beaktar nettoskuld eller motsvarande begrepp i sin kapitalhantering ska eventuella lånevillkor betraktas som externt ålagda krav.

IAS 2 VARULAGER

Punkt 36d kräver upplysning om det belopp för varor i lager som redovisas som en kostnad under perioden. Av punkterna 38 och 39 framgår att upplysningen är olika beroende på den klassificering bolaget har valt för kostnaderna.

IAS 7 RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Punkt 21 klargör att bruttoredovisning ska ske om inte undantaget i punkt 22 är tillämplig.

Punkt 31 kräver särredovisning av kassaflödet från in- och utbetalningar avseende räntor.

Kassaflödesanalysen är ett av de fokusområdena som särskilt kommer att granskas under nästa år.

IAS 12 INKOMSTSKATTER

Punkterna 80 och 81 kräver upplysningar om väsentliga delbelopp avseende periodens skattekostnader eller skatteintäkter samt vissa uppgifter om uppskjuten skatt. Brister i dessa upplysningar avser ofta:

- Upplysningar för varje slag av temporär skillnad och underskottsavdrag (punkt 81g).
- Upplysningar om förfallotidpunkt av avdragsgilla temporära skillnader, underskottsavdrag och andra skatteavdrag samt upplysning om varför ingen uppskjuten skattefordran redovisas (punkt 81e).

Karakteren av skattebefriade eller ej avdragsgilla delbelopp i avstämning av årets skattekostnad kan behövas ange för att uppnå syftet med upplysningen.

IAS 19 ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Punkt 147c kräver information om löptidsprofil för den förmånsbestämda förpliktelsen.

Punkt 148 kräver upplysningar avseende pensionsplan försäkrat hos Alecta.

Många bolag redovisar inte någon ändring i övrigt totalresultat avseende omräkning av förmånsbestämda pensionsplaner i delårsrapporter. IASB har angivit att det är en bedömningsfråga om detta måste ske vid varje rapporteringstillfälle (BC 59). Ett sådant val kan vara ett exempel på det som avses i IAS 1 punkt 122, beroende på omräkningens väsentlighet för helåret.

Börsen påminner om att ESMA i Extract 18 har publicerat ett beslut som tydliggör att upplysning av exempelvis aktuariella antaganden i ett intervall endast kan ske om intervallet inte är för brett.

IAS 36 NEDSKRIVNINGAR

Punkt 134f kräver vissa upplysningar om en rimlig möjlig förändring i ett viktigt antagande skulle innebära att nedskrivning är aktuellt. Denna bestämmelse avser hela nyttjandeperioden, d.v.s. inklusive den perioden som omfattas av slutvärdet. Motsvarande krav finns i IAS 1, punkt 129, om sådana rimligt möjliga förändringar redan kan uppstå under det nästkommande räkenskapsåret. Eftersom det redovisade värdet efter en genomförd nedskrivning, är lika med återvinningsvärdet, kommer varje ändring i ett antagande att ha effekt. Bestämmelser i IAS 36 och IAS 1 är i dessa fall tillämpliga.

Börsen har därutöver, i övriga kommentarer, framfört:

- att upplysningar om genomförd nedskrivning (punkt 130) är knapphändiga eller endast finns i förvaltningsberättelsen,
- att motivering till en längre prognosperiod (punkt 33b) saknas,
- att diskonteringssats ska anges före skatt (punkt 55 samt A20), och
- att jämförelseinformation saknas, vilket är ett krav i IAS 1 punkt 38.

IAS 38 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Av punkt 99 framgår att avskrivningar redovisas i resultaträkningen, om dessa ingår i anskaffningsvärdet för en annan tillgång. Avskrivningar redovisas ofta på raden "forskning och utveckling". De flesta bolagen anger som redovisningsprincip att avskrivning på aktiverade utvecklingskostnader påbörjas i samband med att produkten eller tjänsten kommer ut på marknaden. Börsen har i dessa fall ifrågasatt varför avskrivningar inte allokeras till kostnad sålda varor eftersom det föreligger ett nära samband med försäljningen. I sådana fall avviker även begreppen bruttovinst eller bruttomarginal från sina gängse innebörder. Bolagens resonemang och effekter på innehållet i bruttovinsten är exempel på bedömningar som i enlighet med IAS 1 punkt 122 kräver närmare upplysning.

IFRS 3 RÖRELSEFÖRVÄRV

Punkt 18 kräver att de identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder värderas till verkliga värden per förvärvstidpunkten. Redovisning av ackumulerade avskrivningar vid rörelseförvärv borde därför inte förekomma.

Punkt B64d kräver en beskrivning av de främsta anledningarna till rörelseförvärvet samt en beskrivning av hur det bestämmande inflytandet har erhållits. I de fall där sådana upplysningar lämnas är beskrivningarna ofta generella i sin karaktär och därmed av mindre informationsvärde.

Punkt B64g kräver upplysning om villkorad köpeskilling, så som belopp och beskrivning av överenskommelse och information om grund för fastställande av betalningsbelopp. Därtill krävs en uppskattning av intervallet med möjliga (odiskonterade) utfall. Vid information om verkligt värde är även IFRS 13 (punkt 97) tillämplig.

Punkt B64h kräver vissa upplysningar för varje slag av större fordringar.

Punkt B67a kräver upplysning om varför förvärvsanalysen är preliminärt och vilka poster som avses. Denna information saknas ofta, särskilt i delårsrapporter.

IFRS 7 FINANSIELLA INSTRUMENT: UPPLYSNINGAR

IFRS 7 punkt 40a kräver en känslighetsanalys för varje typ av marknadsrisk som bolaget är exponerat för vid rapportperiodens slut. Denna ska visa hur resultat och eget kapital påverkas av rimliga möjliga förändringar i den relevanta riskvariabeln. Punkten 40b kräver upplysning om de metoder och antaganden som känslighetsanalysen bygger på. Den sistnämnda upplysningen saknas ibland.

IFRS 8 RÖRELSESEGMENT

Punkterna 31-34 kräver upplysningar för bolaget i dess helhet. Kraven gäller även bolag som endast redovisar ett segment.

Punkt 33 avser geografisk information om intäkter från externa kunder och anläggningstillgångar i överensstämmelse. Ofta saknas information om Sverige och om på vilken grund intäkter från externa kunder är hänförliga till enskilda länder.

IFRS 12 UPPLYSNINGAR OM ANDELAR I ANDRA FÖRETAG

Standarden kräver en rad upplysningar där upplysningen om icke-kontrollerande intressen (särskilt punkt 12g) ibland brister.

IFRS 13 VÄRDERING TILL VERKLIGT VÄRDE

Enligt punkt 94 ska ett bolag bestämma lämpliga klasser av tillgångar och skulder på basis av tillgångens eller skuldens karaktär, kännetecken, risker och nivå i hierarkin för verkligt värde.

Punkt 93 kräver en del detaljerade upplysningar (per klass, se ovan) där främst upplysningar om värderingstekniker (93d) och känslighetsanalys (93h) ibland brister.

KONTAKTUPPGIFTER TILL BOLAGSÖVERVAKNINGEN

Nasdaq Stockholm AB
Tullvaktsvägen 15
105 78 Stockholm
iss@nasdaq.com
Telefon +46 8 405 70 50

PUBLICERING PÅ BÖRSENS HEMSIDA

Rapporten finns på börsens hemsida tillsammans med kritikärenden:
www.nasdaqomx.com/nordicsurveillance (Redovisningstillsyn)